

• DOMOLJUB •



Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 2.

V Ljubljani, dné 18. januarja 1900.

Leto XIII.

Pero, plug in kladivo.

Mi smo delavci. Delavec ima svoje ime od dela. Naša vera nas uči, da kdor ne dela, naj tudi ne jé. Mi pa hočemo delati in po delu hočemo imeti obstanek, vrednost in vpliv. Delo pa je raznovrstno. Jeden dela z roko, drugi z glavo. Jeden vihti v svoji roki kladivo, drugi drži plug in reže brazde v njivo, tretji pa ima v roki pero in piše knjige in časopise. Ti vsi so delavci in morajo skupno delovati, da drug drugega podpirajo.

Prvi je oni, ki hodi za plugom in seje na njivo semena, iz katerih naj zraste hrana za nas vse. Ta stan je Bog ustanovil že v raj, naložil mu je delo kot dolžnost, in to dolžnost izpolnjuje kmečki stan že od nekdanj skozi stoletja. Kdor temu stanu škoduje, škoduje naši celi človeški družbi, ker vse človeštvo sloni slednjič na kmečkem stanu in na njegovem poljskem delu.

Drugi je oni, ki izdeluje obrtne pridelke, ki ima v roki rokodelsko orodje in izdeluje za kmeta potrebne pripomočke. Med obrtnikom in kmetom mora biti soglasje in sporazumljenje. Kako srečni so ljudje v gorskih vaseh, kjer so bogati kmetje z lepo živino, ki pošljejo po mesarja, da jim zakolje pujska, po čevljarja, da naredi trdne čevlje za celo rodbino, jih dobro posmoli, z dreto sešije in z mastjo namaže, po krojača, ki iz trdnega domačega blaga ureže hlače za več let, ki gonijo konja k domačemu kovaču in vse pe starih šegah, po ceni, pošteno in v obestransko zadovoljnost poravnajo! V roké si sežejo, delo po-

plačajo in v botrinjo stopajo, da je prijateljstvo tesneje. A žal, tu se je že začelo krhati. Denarno gospodarstvo na borzah in v državnih blagajnah je izpremenilo tudi naše plačevanje, in namestu domačega prometa z domačim blagom je nastopil skoro izključni denarni promet. Kmet pa denarja nima, obrtnik ga pa od njega hoče imeti, ker ga rabi — in tu se v malem precej pokaže upliv kapitalističnega gospodarstva s svojimi zlimi nasledki.

Človeška družba pa tudi brez trgovca biti ne more. Blago mora krožiti od proizvajalca do odjemalca, in oni, ki posreduje to kroženje, je trgovec. Trgovec dela z denarjem, ker denar je menjalno sredstvo. On le z denarjem dobiva blago in zato ga le za denar more oddajati. V prejšnjih časih, ko so doma izdelovali skoro vse, kar so rabili, je bilo trgovstvo maloštevilno in je pripadalo skoro le meščanskemu stanu. A novi čas je ljudi naučil novih potrebščin. Mnogo reči, ki jih skoro poznali niso prej ali so jih sami delali, sedaj potrebujejo in jih jemljejo v prodajalnicah za denar. Tako je trgovstvo postalo vedno številneje in ljudstvu potrebneje. Med trgovstvom pa se je razvil razloček: jedni so izučeni trgovci, ki v velikem trgujejo, drugi so kramarji, ki so v neposredni zvezi s kmetom. In sedaj je že med trgovci nesoglasje: trgovci, ki so izučeni in sposobni za veliko kupčijo, od strani gledajo kramarja, ki po svojem majhnem znanju v svojih skromnih okoliščinah skuša priti do premoženja. Veletržec in mali kramar sta si med seboj že v onem razmerju, kakor prodajalec in kupec, ker kramar jemlje od veletržca; in ker hoče vak imeti svoj dobiček, nastaja med njima

tekmovanje, katerega stroške plačuje po navadi zadnji odjemalec — kmet.

To je nagnilo kmete k snovanju konsumnih društev, v katerih se hočejo iznebiti malih trgovcev in jemati sami blago iz prvega vira. Zaradi tega je nastal hud boj. Na jedni strani se kmetje sklicujejo na svojo svobodo, da se smejo združevati po postavi, kakor hočejo, in da smejo kupovati pri komur hočejo, — na drugi strani pa trgovci ugovarjajo proti tem društvom, češ: nam zaslužek krata, država pomaga, zabranjaj kmetom gospodarsko združevanje in jih prisili, da kupujejo pri nas!

Kmet dela s plugom, obrtnik s kladivom, trgovec pa s peresom. Trgovec rabi pisanje, da po pošti in z brzjavami naroča in dobiva blago in je razpečava. Kmetje pa pravijo: Tudi mi smo se v šolah izučili pisanja, tudi mi smo se učili zemljepisja, tudi mi hočemo voditi knjige in se posluževati prometne in kupčijske svobode. Naredili ste nam šole, v katerih smo se izučili v pisanju in računanju. in to znanost sedaj izkoriščamo v gospodarskih zadrugah! — Tako je med trgovstvom in med kmeti in obrtniki nastal razpor in boj.

S peresom pa delajo tudi uradniki in učitelji. Ta dva stanova se sedaj hitro množita in delujeta za zvišanje svojih dohodkov na račun kmeta in obrtnika. Uradi se vedno bolj razširjajo, pisarije je vedno več, in ljudje, ki so se količkaj izučili, nečejo več delati s plugom in kladivom, ampak le s peresom, ker je to delo bolj »nobile«, več nese, in obeta, da človeka spravi »naprej« in »višje«. Učiteljski stan je kot samostojen stan nov. Prej je cerkev oskrbovala učne zahteve, sedaj se je učiteljstvo ločilo od cerkve, in kot nov stan, ki ga plačujejo dežele, se hitro množi. Med učiteljstvom je hrepenenje, da bi postali državni uradniki, ker upajo na ta način priti do boljših plač in častnejših služb. Sedaj je pa še več ustvaril nov stan, vojaški stan, ki z železno težo leži na prebivalstvu kot novodobna potreba.

Med tem pa ljudstvo vedno bolj propada v revščini in nima sredstev za ogromna bremena, ki mu jih nalagajo države, dežela in občina. Bogataši ustanavljajo tovarne, in kmečka mladina hodi s trebuhom za kruhom k njim v delo. Tako nastaja zopet nov stan, stan tovarniških delavcev. Ti pa niso več krotki, kakor kmetje in obrtniki, ki ne prenašajo lakote več potrpežljivo, ampak vajeni so mestnega življenja in s silo zahtevajo višjih plač, da zadosté svojim potrebam, in če se jim ne ustreže, grozé s prekucijo in s splošnim razdejanjem.

Glejte: Tako so si razni stanovi nasprotni in sovražni. Človeška družba, ki bi morala biti urejena in srečna, je razkosana, razdejana in napolnjena s so-

vraštvom. Država bi morala vse zjedinjati v lepi celoti, a država je sedaj vsa razrita, vlada omahuje sem ter tje in ne ve, kam bi se nagnila in kako bi naredila red. Ministerstvo za ministerstvom pada in v tej zmešnjavi si iz ljudske bode veliki bogataši s svojimi dobro preračunanimi špekulacijami polnijo žepe. K vsemu temu pa so prišli narodnostni prepiri, ki nete sovrašтво med prebivalci vedno bolj.

Pero, plug in kladivo se bojujejo med seboj!

Kaj pa hočemo mi? Mi hočemo, da med peresom, plugom in kladivom zavlada soglasje in mir. Ta mir moreta narediti le dve sili, namreč pravica in ljubezen. Te dve sili pa izvirata le iz enega vira, in ta je krščanstvo z božjimi zapovedmi in nauki. Zato zahtevamo, da se naša javna družba, da se stanovi in države uredé na novo po krščanskih načelih.

Pero, plug in kladivo se naj podpirajo med seboj in izpolnjujejo v srečo človeštva, da bodo bratje vsi narodi!

Misijonska poročila.

Katoliški zavodi med pagani.

(Konec.)

Praznik sv. Rešnjega Telesa je. Veselo done zvonovi iz stolpa katoliške cerkve v Dardšilingu. Dolga procesija spremlja Odrešenika v Najsvetejšem po me tnih ulicah. Spredaj Indijski mladeniči z za goremimi obrazi, gojenci katoliškega zavoda s svojo zastavo in godbo! Ponosno dela Kralju nebes in zemlje častno stražo hrabra četa katoliških Irskih vojakov v lepi uniformi. Pobožno molijo za Jezusom belooblečene nedolžne Indijanke iz zavoda. Od strani pa gledajo ta veličastni prizor paganski okoličani in najodličnejši Indijani, ki se kot gostje mude v hladnem letovišču Dardšilingu. Marsikateri izmed njih gleda svojega sina ali hčer v veličastnem sprevodu.

Šolske sestre pa so priredile vrtno veselico, na katero so povabile odlične Indijske goste, med katerimi je bilo tudi mnogo visokih dostojanstvenikov. In deklice iz zavoda so deklamovale, so igrale in pele, pa tudi odličnim gostom — pri mizah stregle. In odlični gostje, krivoverci ali pa neverniki so bili polni hvale o veličastnem sprevodu, o katoliški cerkvi. Posebno niso mogli prehvaliti katoliških konviktov, ker so se sami prepričali, koliko lepega in koristnega se nauči mladina v njih, ker so videli, kako se deklice tudi pri postrežbi ročno obnašajo, kar je posebno potrebno za hčere iz boljših družin. Najsrečnejši pa so bili lastni stariši. Eden in drugi gost pa je sklenil, da bode svojega otroka poslal v katoliški zavod, četudi postane katoličan; saj si bo nemara tudi sam

premisli in se spreobrnil. Vse je bilo veselo in zadovoljno, le eden je sedel sam pri mizici v vrtnem kotu in se nevoljno in jezno oziral po veseli družbi. Bil je — dopisnik liberalnega časopisa evropskega. Kmalu se je vzdignil in šel na — delo. In čez nekaj tednov so dobili svojo lekcijo katoliški konvikti, posebno deklice, ki so gostom stregle in indijski bogataši, ki pošiljajo svoje otroke v »klerikalne zavode«, češ »kaj hvalijo klerikalne limanice in katoliške zavode; kaj pošiljajo svoje otroke v nje in ne v protestantske in brezkonfesionalne šole; ali ne vedó, čegar je mladina, tistega je prihodnjost?«

Pa ploha se je ulila in solnce je zopet posijalo in konvikti v Dardšilingu še lepše naprej cvetó. Mi pa pravimo: Ako katoliška cerkev snuje konvikte med Bramani in mohamedani, snovati jih mora tem bolj med modernimi pagani, ki ne hvalijo njenih naprav, ampak ljuto napadajo vse, kar je — katoliškega. Tega krive pa so današnje šole.

Kakšne koristi so današnje šole za mladino, to veste najbolj oni stariši, ki šolate svoje sinove na današnjih srednjih ali celo visokih solah. Sami ste jih vedno krščansko odgojevali; toda z žalostjo zapazate na njih, da imajo vsako leto manj verske gorečnosti, manj veselja do molitve in cerkve. In ko dovrše gimnazijo, posebno vseučilišče v Gradcu, ali na Dunaju, tedaj morate videti, da niso samo versko popolnoma omrznili, ampak marsikateri celo rad mahne po veri in se norčuje iz tistih svetinj, katere so vernemu slovenskemu narodu najsvetejše, za katere je stoletja prelival kri. Med te vnete izdajalce spadajo vsi slovenski liberalci in mokračí. In šole, v katerih so se tega izdajstva naučili, so podobne onim turškim zavodom, v katerih so Mohamedani vzgojevali oropane slovenske otroke in mladeniče in so iz teh izredili najbolj divje, in lastnim rojakom najbolj nevarne Janičarje.

Ako tedaj neverni Bramani in Mohamedani spoznavajo in vedó ceniti katoliške konvikte, ali naj zaostajamo mi za njimi, ali naj zapusti veren slovenski narod svojega skrbnega višjega pastirja pri snovanju tako potrebnega zavoda? Ali naj ostanete slovenski katoliški stariši zadovoljni z janičarsko odgojo svojih otrok? Ali naj vas Bramani in Mohamedani osramoté? Ali hočete poslušati glas slovenskih časnikov, brezvernega »Slov. Naroda« in »Rodoljuba«, časnikov, ki so vredni bratci protestantskih, našemu narodu in katoliški veri sovražnih listov?!

Politični razgled.

Vedno novi ministri! to je sedaj geslo v Avstriji. V zadnji številki pretečenega leta smo pisali, da pri takratnih razmerah ne preostaje nič drugega, kakor da se desnica razbije ali pa da odstopi ministerstvo. Zgodilo se je poslednje. Za božične praznike smo dobili nove ministre; grofu Klariju Čehi niso mogli odpustiti odprave jezikovnih naredeb in zato je moral pasti; sicer bi se bil mogel držati s pomočjo § 14. in dovoliti tako imenovane »državne potrebe«, kakor njegovi predniki; a ker se je preje izjavil proti temu paragrafu, se ga ni mogel poslužiti, ako je hotel ostati mož beseda. In tako je moral s svojimi tovariši odstopiti. Takoj nato pa je cesar z dnem 22. dec. imenoval novo ministerstvo z prejšnjim železničnim ministrom Wittekom na čelu; novi ministerski predsednik je uradnik, kakor tudi njegovi tovariši; njegova naloga je s pomočjo § 14. izvesti začasni proračun, nagodbo z Ogersko in še nekatere druge stvari. Ko to izvrši, lahko odstopi. In res se že delajo priprave za novo ministerstvo. Imenujeta se dva moža, ki naj bi prevzela nalogo, da sestavita novo ministerstvo: znani Gauč in Kerber, ki sta oba že bila ministra. Tudi novo ministerstvo ima biti uradniško; levičarji se zelo trudijo, da bi prišli na čelo možje njihovega mišljenja. Bomo videli, če se v Avstriji da vladati zoper večino, ki je — slovenska!

Razprava o skupnem vojnem proračunu v avstrijski delegaciji je bila precej živahna. Posebno Čehi so brezobzirno šibali vse napake naše skupne uprave. Poslanec Pacak je izjavil, da češki delegati ne bodo glasovali ne za redni in ne za izredni vojni proračun, ker niso zadovoljni s politiko zunanjega ministra, posebno pa ne s trozvezo, ki naši državi več škoduje nego koristi; uprašal je zunanjega ministra, ali hoče storiti potrebne korake, da se prepreči nadaljne iztiravanje avstrijskih Slovanov iz Nemčije.

Državni zbor je na počitnicah. Veliko jako nujnih stvari je ostalo še nerešenih; toda stroj ni hotel več delovati in treba ga je bilo za nekaj časa ustaviti. Čuje se, da se poslanci proti koncu tega meseca zopet snidejo na Dunaju in da hoče nova vlada znova zakuriti stroj državnega zbora — če z večjim vspehom, kakor dosedaj, bomo kmalu videli.

Med *Nemčijo in Angleško* je nastal zadnji zadnji čas prav hud razpor. Angleži so nemreč zaplenili v južnoafriškem zalivu Delagoa par nemških parnikov, ker so tam hoteli izložiti svoje blago, češ da so na njih prepovedane stvari, ki se hočejo utihotapiti v transvalsko republiko. Nemška vlada je takoj protestirala proti takemu postopanju, ker na ladijah ni nobenega prepovedanega tlhotapskega blaga. Vse kaže, da Angleži odnehajo, ker jim res ne kaže vsled žalostnih razmer na južnoafriškem bojišču nakopati si na glavo novih nasprotnikov.

Listek.

Venec in krona.

Povest iz časov apostolskih.

Spisal Anton de Waal. — Poslovenil J. V.

(Dalje.)

Evkarp je bil po rodu Armenec; kakor sploh Armenci je bil tudi on že po svoji naravi zvit in prebrisan, a ob enem zvest svojem gospodu iz vsega srca. Še otrok je bil pripeljan kot vojni ujetnik iz Armenije v Rim, kjer ga je kupil senator. Ker ga je hotel Pudent uporabiti v oskrbništvu svojih posestev, dal ga je izobraziti, in mladi suženj je kazal tako nadarjenost in učil se je s tako lahkoto in vztrajnostjo, da sta se učitelj in senator temu čudila. S tem in še bolj s svojim vedenjem si je pridobil Evkarp v kratkem popolno zaupanje svojega gospoda; to zaupanje pa se je še povečalo in podvojilo, ko je mladenič po prejemu svete birme kazal tako globoko pobožnost, da so imeli na njem vsi najlepši vzgled bogoljubnega življenja. Pudent mu je dal tisti dan, ko je postal ud mlade, edinozveličavne cerkve, popolno svobodo. Evkarp pa ga je prosil, da sme tudi zanaprej še ostati v njegovi hiši in služiti njemu in njegovi rodovini. Kdo je rajši uslišal to prošnjo kakor senator! V tej dobi je bil Evkarp, moč pri dvajsetih letih, nenavadno močne in čedne rasti, lepega obraza, s katerega je odsevala neka blaga milina, in kar nič ni motilo, da so kazale vse poteze in črte na licih, da je mladenič ju trovec. Če si občeval ž njim dalj časa, opazil si, da mu je urojeno neko fino, uglajeno vedenje, ki se kar nič ne ujema s tem, da je mladenič priprost služabnik.

Dvorniku ni bilo na tem, da si ogleda lepoto vrtov in nasadov; prišel je bil v vilo, da potrdi svojo sumnjo, ki mu že zdavnaj ne da miru. Njegovi ogleduhi so mu povedali že mnogo, kar ga je nagibalo k misli: Pudent je kristjan! Bil je dovolj drzen, da je prišel zdaj sam osebno k Pudentu, da se prepriča o resničnosti svojih domnevanj.

Hodil je kako uro po vrtu, gledajoč s svojimi lisičjimi očmi na vse strani, ne da bi opazil kaj, kar bi ga moglo potrditi v njegovih sumnjah; le podob in kipov bogov, ki so bile tako pogosto razpostavljene po družih vilah, tukaj ni bilo. Vendar se je ta pomankljaj nekako zakril in nadomestil s krasnimi vazami in marmornatimi podobami cesarjev. Zopet tam je bila razpostavljena skupina iz lepega

kamna izklesanih otrok, ki so se ljubko igrali, ali pa je bil videti umetni posnetek kapitolske voljkulje itd. itd.

Alitir je upal, da naleti v nasadih na kakega sužnja in mu na katerikoli način že, z denarjem ali s čim drugim, izvabi skrivnost; toda videl ni nikogar, tako da mu je postalo v tej grozni samoti skoraj tesno pri srcu. Edino živo bitje, katero je bil dobil na svojem izprehodu, je bil neki suženj precej za vilo; toda ta mu ni razodel nikakih skrivnosti, ker mu je na vsa njegova vprašanja tako neumno odgovarjal, da se je Atiliru zdelo najbolje, če ga pusti pri miru.

Neopažen je zasledoval Evkarp dvornika; ni mu ostalo skrito, da se plazi tujec po vrtu kakor kača, ki zasleduje plen. Brez dvoma je to kak cesarjev oglednik, si je mislil, in po čem drugem stika tukaj kakor po dokazih, da je senator kristjan? Še o pravem času se je posrečilo Evkarpu z nekim izgovorom poslati v vilo sužnja-vrtnarja, ki je bil še-le pred kratkim krščen. Ko je hodil tujec na oni strani vile, kjer so se navadno zbirali kristjani, si je dal tudi Evkarp tam opraviti, da ne bi poskušal dvigniti se do oken, četudi so bila precej visoka, in skozi kako odprtino pri zastorih pogledati, kaj je notri.

Naenkrat začne zvestemu služabniku srce strahu močnejše biti; zagledal je namreč oba dečka Novata in Timoteja, ko sta klečala pri vhodu v grobno kapelico stare matere Priscile in molila s sklenjenima rokama. Še malo korakov in tujec je moral opaziti otroka, če je stopil izmed košatega drevja, kjer se je izprehajal.

V hipu ga prešine dobra misel; pobere kamen in ga vrže v okno kapelice, tako da so se šipe v tisoč koscev zdrobile in razletele; otroka sta skočila prestrašena po koncu. V dveh, treh skokih je bil Evkarp na tratici pred grobom, prav v tistem trenutku, ko se je prikazal tudi Alitir od nasprotni strani.

„Kaj pa je, Evkarp?“ zakliče v strahu Timotej; „ravno zdajle je nekdo ubil kapeli okno, le poglej!“

„Okno ubil?“ odvrne služabnik, in sicer name-noma z nekim neumnim, bebastim glasom. „Kdor si je to upal, temu želim samo to, da pride njegov vrat v moje pesti. Zadavim ga. Ali nista nikogar videla ali slišala? — Poglej, gospod“, obrne se Evkarp k Alitiru, „le poglej, ravno v hipu, ko sva midva ti in jaz sem prišla, je neki barabež ubil okno. Ali si morda videl koga, ko jo je ubiral od tod? Naj ima še tako dobre noge, jaz ga dohitim!“

„Nikogar nisem videl“, odgovori Alitir in pogleda skrivaj in z nekim strahom močne Evkarpove roke. „Tvoj gospod, plemeniti in presvetli senator

Pudent mi je dovolil — jaz sem cesarjev svetovalec — izprehajati se po vrtu; tako sem prišel sem...“

„In jaz sem prišel, da odpeljem dečka v vilo, ker se večeri. Videl nisi nikogar, otroka tudi ne — a jaz, ko bi ga dobil, bi ga položil tako podolgem na zemljo, pa bi mu pokazal, kako se okna pobi-jajo. Nikdar več bi ga ne bilo na ta vrt z namenom delati škodo tujim ljudem. Ko bi ničvrednež ne bil tako dobro v okno pomeril, zadel bi bil morda celo katerega izmed otrok. In to bi bilo spet nekaj!“

Alitiru se je zdelo trenutek za trenutkom neprijetnejše na tem kraju. Ta preklicani suženj je imel očitno njega za zločinca!

„Zagotavljam te ljubi prijatelj“, pravi dvornik, „verjemi, da nisem videl nikogar; tudi jaz sem slišal, ko so šipe zažvenketale, in sem še hitreje stopil, da bi videl, kaj je. Ali bi ne bilo najbolje, da povemo vso stvar takoj tvojemu gospodu; razpošlje naj ljudi, ki naj preiščejo vrt?“

„Resnično, to je še najbolje“, odgovori Evkarp po kratkem navideznem premišljevanju, prime oba dečka za roke in otide proti hiši. Za njim pa je šel Alitir.

Ko je Pudent zvedel o stvari, izrekel je dvorniku svoje obžalovanje, da se je njegov izprehod na tako neljub način kršil in motil; Alitir se je poslovil in odšel. V srcu pa je za trdno sklenil, da ne pride nikdar več v to vilo.

„Ko bi bil Alitir videl otroka moliti“, mislil je Evkarp, ko se je prepričal, da dvornika ni več v vili, „gotovo bi se jima bil pridružil, bi bil prijazno kramljal z njima, jima zastavil to ali ono pobožno vprašanje, — nedolžna dečka bi se bila gotovo izdala! Danes sem bil svojemu gospodu tako nekak viden angelj varih; hvala Bogu!“

Na to si je zažvižgal dobri mladenič veselo pesmico in odšel proti drugemu koncu vile, da zaklene vrata, kajti solnce je razlivalo že svoje zadnje žarke čez daljno pogorje tja na Kampanijo; prazna in tiha je ležala salarska cesta.

Ko je Alitir zapustil vilo, povrnil se je Pudent k apostoloma Petru in Pavlu, in vsi trije so šli na streho vile, da bi se tem bolj okrepčali v svežem, hladnejšem večernem zraku. Počasi se je nižalo krvavordeče solnce v zaton in razsipalo zlatorumene trakove čez pogorje; vse nebo je žarelo v čudoviti luči. Okna vil in hiš tam v podnožju sabinskih gora so plamtela, kakor da je vse v ognju, in Rim... Kaj? Kaj? Saj Rim resnično gori...! Velikanski oblaki dima se dvigajo k nebu in to na dveh, treh, štirih krajih! — Senator je prebledel. Vedel je za trdno, v kateri smeri leži njegova mestna palača, in glej, prav od tam, od Eskvilina, se vali črn oblak dima, obsijan od večernega solnca. Ali je

tudi njegova palača v nevarnosti? Ali divja morda že plamen pod njeno streho? — Kakor strela ga je zadelo v tem hipu, ko se je spomnil, da se je žena Sabinila odpeljala popoldne z obema hčerkama v mesto. — Pudent je poletel na dvorišče; ni preteklo pet minut in drvila sta on in Evkarp na najboljših konjih v najbolj divjem diru po salarski cesti proti Rimu. A za senatorja je bil v tem trenutku tudi najhujši dir prepočasen; v strahu in bojazni je videl, kako se vedno gostejši in temnejši dim vali iznad Rima.

Zmeraj in zmeraj je dvigal proseče poglede proti nebu; kakor temna prikazen mu je objela dušo slutnja velike nesreče; ah, kaka noč sledi dnevu, ki se je bil tako lepo pričel in je potekel tako srečno! Med tem pa se je vzpenjal pred njegovo dušo kakor zločest, grd demon, cesarjev dvornik Alitir: gotovo, če zadene njega in njegovo družino kaka nesreča, kriv je je oni Alitir s svojim obiskom v vili!

Zraven senatorja je jezdil Evkarp, pa ni si upal z nobeno besedo motiti svojega gospoda. Drugekrati je bila salarska cesta ob tem času vsa živa; bila je polna izprehajalcev, ki so po končani dnevni vročini iskali večernega hladu; danes je ležala prazna in mrtvaško tiha; maloštevilni potniki, ki so hiteli proti Rimu kakor oba jezdeca, so gledali plašno in strahoma veliki požar, ki se je že od daleč vedno bolj razločeval v večernem mraku.

Pogled na Rim je bil grozen.

(Dalje.)

Stari oče.

V. Kosmak.

Pri Žabarjevih stoji nasproti glavnemu poslopju še mala kajža, pokrita s preperelo slamo. Ta bajta je „izgovorjeni kot“ starega Žabarja.

Soba, v kateri stanuje ded, je mokrotna, temačna in neprijazna. Perilo na postelji, rjuhe in blazine, so umazane, rjave in pozna se jim, da že zdavnaj niso bile oprane. Ob postelji stojita dva polomljena stola, v kotu mala stopica (pručica), ob steni je napeljana klop iz jelove deske. Na steni visi lesen križ in dve podobi, slikani na steklo. Za vratmi je stara, zeleno pobarvana peč, na njih par skled in trije lonci. Ob vratih visi stara ura, ki večkrat po-čiva kakor gre. — To je vse pohištvo starega Žabarja...

Pozno pod jesen je sedel dolgočasnega popoldne zgrbljeni starček, izsušenih, skoro rumenih lic, na stolu za mizo in bral iz »Življenja svetnikov«. Ura je tiktakala počasi, hripavo, kakor bi se bila prehladila, tu pa tam je zabrenčala kaka muha po

sobi, ali pa je udarila stara hruška zunaj na vrtu s svojimi mladikami po oknu. V tem je podrknila ura, vrvice so začele škripati, in stari, ubiti zvonec je odbil štiri popoldne. Starček, ki je bil nekoliko zadremal pri bukvah, se je vzdramil, si začel meti oči, pogledal je na uro, a nato je vstal, zaprl »Življenje svetnikov«, oblekel stari kožuh, posadil na glavo staro polhovko in šel iz sobe. Zunaj je zaklenil vrata, utaknil ključ v žep, del roke zadaj na hrbet in odšel s počasnimi, nestalnimi koraki na vrt. Nihče ga ni videl, in nihče se ni brigal zanj, le stari sultan ga je opazil, vstal, se pretegnil parkrat, se otresel in odšel za njim počasi, premišljeno. Stari Žabar je šel k čebelnjaku, nato je privezal par mladih debele h kolcem in odšel pri zadnjih vratih iz vrta. Šel je za skednjem k potoku; skrivnostno so šumeli valovi, vrbe so se zibale v lahkem vetru in po njih vejah so se preganjale goste jate vrabcev. Prišel je do prepelega križa pred vasjo; sedel je na klop pred njim, pomolil nekoliko in nato je še malo posedel. Ogledaval je polje. Pridelki so bili že zdavnaj spravljani, po njivah so se poznali le še globoko vdrti sledovi težko naloženi voz. Tu pa tam je sisila že ozimina iz novorazorane zemlje, sicer je bilo vse pusto in prazno. Solnce se je pomaknilo h goram, tam v planini je zatrobil pastir na svoj rog, v znamenje, da treba gnati domov, a kmalu nato se mu je oglasil sosed v drugem vrhu, nato tretji in tako dalje. — Deč je sedel še malo časa, potem je vstal, poljubil križ in odšel prek polja proti samotnemu domu svojega soseda prijatelja Češnovarja. —

Stari Češnovar je ostal na pragu, imel roki uprte v boke in ukazoval: »Francelj, ta voz zapelji pod šupo, da se ne zmoči, če bi začelo ponoči pršeti; ničesar se sam ne spomniš. — Ti Maruša, ali boš še dolgo stala tukaj brez dela in zijala v nebesa kakor pivka, če prosi dežja? — O, Jaka, ali vendar enkrat!« obrne se Češnovar do Žabarja, ko se je prikazal izza ogla. Podal mu je roko in ga odpeljal v sobo.

Češnovar je bil že tudi »stari« s svojim kotom, a pri njem je bilo vse drugače kakor pri Žabarjevih. Imel je vedno suho in svetlo sobo. Njegova stara se je še dosti dobro sukala, dasi jih je imela že precej na hrbtu in imela je zmeraj vse pospravljeno in čisto, kakor bi pričakovala svatov. Češnovar je na domu svetoval in ukazoval, kot bi bil še vedno on gospodar in vsi so ga poslušali. Hvalil je vsak dan Boga, da mu je dal tako vesele in srečne dni v njegovi starosti.

Sedla sta za mizo; Češnovarica je prinesla kruha in polič vina; Žabar si je urezal kos in začela sta govoriti s prijateljem.

»He, Jaka, kako pa, da si videti danes tako žalosten?«

»Bil sem malo zunaj na polju, tam pri znamenju in sem gledal, kako vse zamira; rad bi videl, da bi že tudi jaz šel od tod.«

»O, o! Kaj si želiš že v grob? Ne pregreši se nad Bogom, ki te še ne mara k sebi!«

»Lepo te prosim! Kako bi se mi ne bil pristudil svet, ko sem tako zapuščen?! Doma se nihče ne briga zame; še jesti mi ne dajo o pravem času, in če mi dajo, ni zanič! Če sem bolan, me nikdo ne vpraša, kaj mi je. Nihče mi ne pomete, nihče me ne opere; vsem sem odveč, vsem na poti. Najboljše bi torej bilo, da se jim umaknem v grob!«

»Prijatelj, jaz ti pa povem po pravici: ti si si tega sam kriv. Zakaj si dal otrokom vse, kar si imel. Obdržal bi si bil nekaj, da bi zdaj mogel živeti, in na kar bi mogli tvoji še upati, da dobe po tvoji smrti. Poglej, jaz sem naredil drugače. Obdržal sem si nekaj polja, gozd in par stotakov — vidiš, in otroci me tako ubogajo kot le kaj — zato ker imajo še kaj pričakovati. Če bi me ne ubogali in me pustili v nemar, — ne dal bi jim nič. Zato pa tudi skrbe zame!«

»Nihče bi se za naju več ne zmenil, ko bi nič ne imela« dostavila je Češnovarica.

»Pri meni je zdaj že prepozno«, rekel je Žabar, »otroci imajo že vse prepisano in jaz imam prazne roke in prazne skrinje.«

Češnovar je izvlekel pipo, jo nabasal, prižgal, si predel parkrat kapo z desnega ušesa na levega, pogledal Žabarja pomenljivo in mu rekel: »Prijatelj, ne zdihuj, ni še prepozno; jaz ti hočem pomagati.«

»Ti?«

»Če ti pravim!«

»A kako?«

»Zvečer pridem k tebi pa ti razložim natanko. — Ha, to bo izvrstno! — Stara, prinesi ga še polič!«

Češnovarica je odšla. »Vidiš, pred ženskami ne smeš z vsem na dan. Jaz imam tvojo Beto rad — toda, če prav je izgubila že vse zobe, vendar ji uide še zmeraj prav takrat kaka beseda, ko bi bilo boljše, da je ostala za zobmi. Zvečer pridem k tebi; sama bova!« — — —

Zvečer je prišel Češnovar k Žabarju. Govorila sta dolgo. Žabar je zmajeval z glavo, a Češnovar mu je prigovarjal nekaj z vso zgovornostjo; nazadnje je rekel: »Na grobo vprašanje odgovori grobo! Če pa nočeš — pa trpi!« — in je odšel domov. Žabar je sedel še dolgo za mizo ob zakajeni luči, si podpiral glavo, drgnil čelo, a nazadnje je udaril ob mizo: »Tako je! Storil bom, kakor mi je svetoval prijatelj. Ti pa, o Bog, mislim, mi ne boš tega štel v greh!«

Čez nekaj dni je sedel starček na postelji, ko mu je prineslo malo dekletce jesti.

»Kaj pa vam je, ded?« ga je vprašala punica.

»Ljuba Marjanica! Slabo mi je, tako slabo. Bodi tako dobra in reci Martinu, naj pride sem, ker imam ž njim nekaj govoriti. Potem skoči pa še k Blažkovim, naj pride Mina sem.«

Martin in Mina sta bila njegova otroka. Martin je imel posestvo doma, Mina se je priženila k Blažkovim.

Deklica je šla in poklicala. Starček je vstal in čez pol ure so bili že pri njem Martin z ženo in Mina s svojim možem. Šli so sicer neradi k njemu, a bali so se ljudskih jezikov, češ da zanemarjajo bolnega deda.

Žabar jim reče, naj sedejo.

»Kaj pa vam je, očka?« vpraša ga hči Mina.

»Hudo slabo mi je.«

»Ker pijete žganje«, odgovori mu Martinova žena.

»Ko bi mi poslala vsak dan tople juhe, ne bilo bi treba piti žganja.«

»Kdo pa vam je ne pošilja?« vpraša sinaha.

»Ti!« odgovori rezko hči. »Ko bi bila jaz reva vedela, da vas tako zanemarjajo, očka, — moj Bog, kdo bi mislil kaj takega! — če tudi imam tri otročaje, bi vas vendar sama opravila vsak dan.«

»Nó, nó, še razjokaj se!« razjezi se mlada Žabarica. — »Kdo pa se ima zanje brigati, če ne lastna hči? Morda jaz? — Jaz, ki sem tujka?«

Martin si snaži pipo, mladi Žabar hodi tiho gor in dol.

»Nikar tako, pustita to!« — reče starček. »Res je, da se niste brigali zame, kakor bi se bili imeli — a pozabljeno je! Glejte, čutim se slabega; zdi se mi, da pride kmalu, kmalu smrt pome. Pri meni ste, ljubi moji otroci, in vesel sem. Koga drugega imam še na svetu razen vas? Zato poslušajte: Spravil sem si bil nekaj za stara leta, a molčal sem o tem proti vam. Shranjeno imam tu pod posteljo v tistem malem zaboju. Kadar umrjem, si razdelite, kakor gre popravic.«

»Za Boga: Kaj pa govorite že o smrti?« reče Mina. »Prav res nas ne smete še zapustiti.«

»Kaj vam ne pride na misel!« dostavi Žabarica, »Pojte, pojte! Vi hote govorili o smrti! Saj ste še trdni in rdeči kot jabolka.«

»Pustite, pustite to, babnice!« reče Martin. »Oče so stari, zato imajo tako čudne žalostne misli. Raje pojta pa mu skuhajta kaj dobrega. Mi moški ne moremo paziti na take stvari. Vendar bom gledal na to, oče, da vam bodo nosili moji ljudje vselej o pravem času jesti.«

»Ha, ti boš gledal!« odgovori mu žena. »Ko bi nas ne bilo, bi lakote umrli.«

»Otroci, pustite to zdaj, vse je zdaj dobro! Povedal sem vam, kar sem vam imel povedati, le pojte spet po svojih opravkih.«

»Vsak večer bomo prišli k vam.« —

In razidejo se. Na dvorišču se ustavijo in gledajo začudeno drug drugega. »Saj sem že rekel, da mora imeti stari še kje kaj plesnivih tolarjev«, reče Blažek.

»Da bi te —!« reče mu žena potihoma.

Žabarica dregne moža s komolcem, naj gre. Tako so šli vsak v svojo stran. Mina je pošepetala možu: »Ti, ta Franca pa dela slabo z mojim očetom! Veš kaj? Prehitela jo bom in prekosila. Poslala bom vsak dan kaj gorkega — morda bodo oče zapustili nama vse. E, že vem, kako bom storila.«

A Žabarica je prišla z možem v sobo. »Ti, Martin, ta Mina je lastna hči, pa jo vidiš — očita mi, da se ne menim za starega očeta, ko se vendar ona sama tudi ne. In njena dolžnost bi bila prva. Ampak le počakaj! Zdaj mu bom stregla, da bo videl mož, da ga imamo radi; morda bo dal vse nam in Mina se lahko obriše!« —

Čez eno uro je nesla staremu Žabarju skledico kave in dve žemlji.

»Ded, ali ne bi hoteli nekoliko predjužnika? Ne bo vam škodilo!« Starček je sedel za mizo, mlada gospodinja pa je med tem pometla sobo. —

Zvečer je prišla hči Mina in prinesla lonček juhe z rižem. — In tako je bilo od zdaj za naprej vsak dan. Starček je okreval, obraz mu je oživel, a kadar so bili pri njem spet vsi, veselil se je v srcu, da se mu je tako zboljšalo na stara leta.

Prišel je advent, prišel je božič, predpust — na potoku je popokal led, sneg se je raztalil, zemlja je spet ozelenela — a starček ni slišal več kukavice. Na veliki četrtek so prišli gospod župnik, so ga prevideli s sv. zakramenti in popoldne je mož umrl. Ko so ga nesli na pokopališče, je jokal marsikdo, najbolj mlada Žabarica; stari Češnovar pa je vrgel trikrat prsti na njegovo krsto, si obrisal oči in obrnivši se do ljudi, rekel: »V imenu tega, ki je zaspal v Bogu za ta svet, se zahvaljujem vsem za ljubezen, s katero ste ga spremili na njegovem zadnjem potu!«

Po pogrebu sta šla Žabar in Blažek z ženama v kočjo rajnika. Martin je prinesel kladivo in dleto in začel odpirati zaboj. Hotel je bil sicer storiti to takoj, ko je zatisnil oče oči, a Blažkova tega ni pustila: »Zadnja volja je sveta, treba jo spočiti!« je rekla.

Ko je odletel pokrov, so se nagnile štiri glave nad zaboj — a ženske so zavpile, moški prebledeli.

V zaboju so bile stare podkve in žebli. Na vrhu je ležal list, na katerem je stalo zapisano: »Kakršna ljubezen, tako plačilo!«

Blažek se je prisiljeno zasmel, a Žabar ni rekel nič. Žabarica je spreminjala barve na obrazu kakor kameleon, Blažkova pa je jokala.

Nikomur niso povedali o tem niti besedice, — in svet jih je hvalil, kako so bili postali na vse zadnje dobri otroci, ki so skrbeli tako ljubeznivo za obnemoglega očeta.

Meni je to povedal stari Češnovar in jaz držim to za zobmi, kakor bi bila držala stara, brezboza Češnovarica . . .

Slovenski novičar.

Kranjsko.

Priprave za katoliški shod. Zadnji čas so se napravili potrebni koraki, da se osnuje pripravljalni odbor za II. slovenski katoliški shod, ki takoj prične s svojimi pripravljalnimi deli.

Slovinci na Vestfalskem. Dobili smo vest, da so očetje frančiškani na Vestfalskem dobili vendar-le dovoljenje, da smejo za slovenske delavce izvrševati v slovenščini duhovno pastirstvo. Trdi se, da je to dovoljenje izposlovalo avstrijsko-ogersko poslaništvo v Berlinu. Slovenska patra sta ostala na Vestfalskem in dalje opravljata svojo službo.

Deželni zbor kranjski je vsled najvišjega povelja na nedoločen čas preložen.

«Gorenjec». V Kranju je prišel vsako soboto izhajati tednik »Gorenjec«. List je politički in gospodarski. Odgovorni urednik mu je Gašper Eržen, list izdaje konzorcij »Gorenjca«, kjer je mej drugimi tudi barvar Ciril Pirc. Program, katerega objavlja, je zelo teman. Vidi se mu, da bi rad povedal marsikaj, pa si prav ne upa na dan. Semtertje se mu vendar nekóliko zaletí, da pokaže svojo liberalno barvo. Vse to pa tako skrito in zavito, da se komaj zapazi pod ovčjo kožo. — Tako ne dela Gorenjec, kakor ga mi poznamo; ta naravnost pove, kaj hoče. Tako govori liberalec, ki slučajno prebiva na Gorenjskem. Z novim listom smo dobili na Gorenjskem političnega nasprotnika. S tem je nam in našim somišljenikom dano stališče, katero moramo zastopati nasproti »Gorenjcu«.

V Mešujah sta se 7 t. m. rodili hkrati dve kongregaciji, ena za može, druga za mladeniče. Navdušenje zanj je splošno. Sprejemna slovesnost se bo obhajala najbrž 19. marca. Udeleženci so se odločili, da bodo v sebi in v svojih družinah in v javnosti krepili katoliško zavest. Lepa naloga novih družb! Vzvišena ideja zasluži posnemačev v svetem letu.

Ubil se je Anton Rus iz Loga pri Brezovici. Pri podiranju bukve ga je veja tako silno udarila po glavi, da mu je prebila črepinjo. Zdihnil je čez malo minut, tako da je vsaka pomoč prepozno došla. Bil je vzgleden mož. Žalostno je to tembolj, ker zapušča več nedoraslih otrok in je hiša močno zadolžena.

Iz Gorij. Pri občnem zboru našega bralnega društva je bil izvoljen preč. g. kapelan Jarec za predsednika, g. Žumer, za namestnika in gdč. Sterle za tajnico, Jože Zupan J. Pristov in g. župnik Ažman za odbornike. Društvo priredi sedaj v pustu veselico z petjem in igro. Sprejet je bil tudi predlog novega g. predsednika, da društvo kupi harmonij za podučevanje v petji. G. predsedniku želimo, da se dopolnijo njegove lepe ideje in da Gorjanci dobimo »pevsko bralno društvo.«

Praktični kurz za odbornike posojilnic in družih gospodarskih zadrug se je vršil dne 27., 28., 29. in 30. decembra minulega leta. Udeležilo se ga je nad 80 zastopnikov v »Gospodarski zvezi« stoječih zadrug. Bili so tu udeležniki štajerskih, primorskih, isterskih in kranjskih zadrug, samo koroške posojilnice in zadruge niso bile zastopane. Na tem kurzu je predaval načelnik »Gospodarske zveze«, gosp. dr. Ivan Šusteršič o pravnih razmerah gospodarskih in pridobitnih zadrug, č. g. dr. J. E. Krek o Raiffeisnovi posojilnici, gospod Franc Rosmann, uradnik »Gospodarske zveze«, o skupni prodaji in nakupovanju pri gospodarskih zadrugah, in ravnatelj »Gospodarske zveze«, gospod Ferdinand Sajovic, o ameriškem sistemu knjigovodstva pri posojilnicah in hranilnicah ter pri družih zadrugah. — Vsemu predavanju je sledilo veliko zanimanje. — Kako potrebna so taka predavanja, pa kaže najbolj dejstvo, da so vsi udeleženci prosili načelništvo »Gospodarske zveze«, da tekom leta 1900 priredi zopet praktični kurz, in sicer če mogoče meseca avgusta.

Ne igray se z orožjem! Iz Vodice se nam poroča, da je dne 30. decembra preteklega leta neki mladenec J. B. iz Utika, ogledoval revolver in se menda malo igral z njim. Kar naenkrat počí, in krogla si poišče v fantovi nogi gorkejšo posteljico, kot jo je imela v revolverju. Še danes tiči krogla v nogi in fantu daje nauk: Ne igray se z orožjem!

V Vodicah je bilo l. 1899 tako-le ljudsko preseljevanje: Na svet jih je prišlo 77, iz sveta jih je šlo 80, v zakonski jarem jih je stopilo 16 parov.

Široka Set pri Vačah. Dolgo že zahajaš, dragi Domoljub, v našo vasico, a kacega dopisa doslej od nas še nisi prinesel. Danes pa ti hočem sporočiti žalostno nesrečo, ki se je prigodila pri nas pred kratkim, in tako mal spominek postaviti svojemu ponesrečenemu prijatelju, Alojziju Peršiču, po domače Merkelnovemu Lojzetu. Ta je prišel pretečeni teden vsled necega opravka zvečer okrog 8. ure v našo vas. Pri neki hiši so malo prej začeli kopati vodnjak — a vendar jama še ni bila ravno globoka. Lojze pa je vsled teme zašel preblizo jame in po nesreči padel notri. Na krik so prihiteli domači — in ga takoj potegnili venkaj — prizadevali so si na

vse načine da bi ga spravili k zavesti a zaman. — Duhovnik, ki je brez obotavljanja prihitel od oddaljene fare, mu je podelil sv. poslednje olje — drugi dan pa je Lojze med groznimi bolečinami — umrl. — Bil je krepak in pošten mladenič, edini sin kmet-skih starišev. Lansko leto je doslužil vojake. Kako priljubljen je bil pri ljudeh, pokazalo se je pri njegovem pogrebu, katerega so se udeležili v obilnem številu ljudje iz okolice. Naj v miru počiva blagi mladenič!

Občni zbor „Naše straže“, dne 14. t. m. v Trstu se je lepo izvršil. V dvorani „Slavjanske čitalnice“ se je zbralo precejšno število rodoljubov zlasti s Primorskega, ki so pazljivo sledili poročilu načelnikstva o delovanju „Naše straže“ v l. letu njenega obstoja. Ko je podpredsednik dr. Krisper pozdravil zborovalce in v krepkih potezah narisal splošni položaj društva, je tajnik dr. Janko Brejč v temeljitem in obširnem poročilu podal velezanimivo sliko iz I. leta življenja „Naše straže“, iz katere so se zborovalci prepričali o vsestranskem in velekoristnem njenem delovanju. „Naša straža“ ni delila samo podpor, posojil i. t. d. obmejnim Slovencem, temveč je zlasti s posredovanjem v mnogoštevilnih slučajih rojakom ob mejah priskočila na pomoč v težkem boju za njihov narodni obstanek. Blagajnik Luka Smolnikar je poročal o gmotnem stanju „Naše straže“. Če tudi so nskateri krogi le od daleč gledali delovanje „Naše straže“, je uspeh pri takih rasmerah vendar le ugoden. Dohodkov je imelo društvo do 31. julija 1899 (s katerim se konča upravno leto) 6720 K 46 h, stroškov pa 2599 K 18 h, tako da je bilo takrat prebitka 4128 K 28 h. Ves čas njenega obstoja, od ustanovitve do 10. jan. 1900 pa je bilo dohodkov 7654 K 40 h, stroškov 3603 K 82 h, torej je prebitka 4050 K 57 h. Skupni promet znaša 11 258 K 22 h. Vse to kaže, da se „Naša straža“ lepo razvija. Bog daj, da bi v prihodnje združila vse prave rodoljube v svoji sredi in se povspela na tisto višino, katero to prepotrebno društvo zasluži!

Prezentiran je bil za župnijo Unec čast. gosp. Jožef Regen, dosedaj župnik na Vojskem.

Umrl je 25. grudna v Karlovcu najstarejši član frančiškanske provincije sv. Križa, o. Gilbert Gravl. Rodil se je l. 1818. v Višnji gori, stopil v red l. 1838. ter s kratkim presledkom nad 40 let deloval v Karlovcu. Zadnja štiri leta ni mogel iz sobe zaradi boleznih v nogah. N. v m. p.!

V katoliško cerkev sprejeta sta bila slovesno v Ljubljani dne 30. decembra Oton in Karolina Drelse. Cerkveno opravilo je izvršil v šentpeterski cerkvi župnik g. M. Malenšek.

Delavska pisarna „Slov. kršč. soc. zveze“ se bode otvorila s 1. februarjem t. l. Člani slov. kršč. soc. organizacije bodo dobivali v njej brezplačno posredovanje služb, pravno pomoč ter bode tvorila največjo vez mej slovenski kršč. socialci širom domovine in mej „Zvezo“.

Na Brezjah je bilo l. 1899. 2174 svetih maš — 549 več kakor prejšnje leto — dober tisoč več kakor v letih 1894—1897. trikrat toliko kakor začetkom tega desetletja. Precej sorazmerno raste tudi število romarjev. Zadnje leto je dobila cerkev križev pot, velik misijonski križ, in uprav zadnji čas stavi radovljiški kipar Vurnik dva lepa kamenita stranska oltarja.

V bolnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu je bilo minoli mesec 163 bolnikov. Od teh je bilo 78 ozdravljenih, 14 zboljšanih in 4 so odpustili kot neozdravljive. Koncem meseca jih je preostalo 65, trije so umrli.

Županom občine Št. Jurij pri Kranju je zopet izvoljen Matevž Barle na Lužah, svetovalci pa: Martin Rogelj, Jak. Kozelj, Fran. Okorn in Blaž Kepic.

Proti slovenskim delavcem na Vestfalskem se je izdala naredba, da se sme v ondotnih rudokopih oddajati službe le onim, ki so v pisavi in govoru popolnoma večji nemščine. Da odslej Prusom ne bo noben slovenski delavec „popolnoma večč“ nemščine, je jasno.

Stajersko.

Posojilnica pri sv. Kuniguudi na Pohorju se je ustanovila v nedeljo, dne 7. t. m. po večernicah. Njen delokrog je omejen — po Raiffeisenovem načelu. Razteza se na naslednje občine: Sv. Kunigunda, Padeški Vrh, Kot, Oplotnica, Zreče, Skomre. Ko se oskrbi postavno registrovanje v združni register, začne takoj poslovati. Uradne ure bodo ob nedeljah od 3.—5. popoldne. Vloge se bodo sprejemale po 5%, posojila pa se bodo dajala po 6%. Blagoslovi Bog naše delo v нравno in gmotno korist našemu ljudstvu!

Blaž Dolinšek †. Na Frankolovem blizu Celja so 30. m. m. slovesno spravili k zadnjemu počitku tamošnjega umirovljenega župnika č. g. Blaža Dolinška. Pokojnik se je bil narodil v Št. Ilju pri Velenji dne 26. januarja 1827 in je bil v mašnika posvečen dne 26. julija 1852. Služboval je za kapelana po Koroškem in po Štajerskem do leta 1870, od tiste dobe pa je bil tam pol leta provizor, potem pa 27 let skrbni župnik. Lani je bil stopil v stalni pokoj, katerega pa ni dolgo vžival. Bil je mož jeklene značaja, ki je v viharnih časih zvest ostal staremu slovenskemu geslu: Vse za vero, dom, cesarja! Nosil je spominsko kolajno. Svetila mu večna luč!

Drobtinice.

Sveti oče sam o sebi. Temešvarski škof Desevfy je bil božične praznike v Rimu in v avdijenci sprejet od sv. očeta. Škof pripoveduje, da mu je rekel sv. oče: „Dobro me poglej, sin moj; jaz nisem še popolnoma polomljen starec. Čutim se še dovolj močnega za vladanje in želim, da bi še mnogo dobrega storil za sv. cerkev“.

Srebrni novci po 5 kron pridejo v promet koncem meseca marca. V premerju bodo merili 36 mm, 7 mm več nego dosedanji srebrni goldinarji. Na prvi strani bo podoba cesarjeva z navadnim opisom, na drugi strani pa državni orel, obdan s petimi cesarskimi kronami, ki bodo mej seboj zvezane z lovrovim vencem. Nad orlom bo napis: *Quinque Coronae*, pod orlom letnica 1900, ob njenih straneh pa kratice: 5 Cor.

Najdražja mesta v Avstro-Ogerski so: 1. Karlovi vari, 2. Budimpešta, 3. Dunaj in Trst, 4. Reichenberg, 5. Solnograd, Brno in Praga, 6. Inomost in Aussig, 7. Lvov, Krakov, Olomuc, Gradec. Najceneje se živi v Veršecu na — Ogerskem,

Ameriške novice. „Ameriški Slovenec“ je pričel v Jolietu izhajati znatno povečan. Oblika mu je še jedenkrat večja, nego mu je bila doslej. Doslej je imel štiri strani, sedaj jih ima osem. Prva številka v Jolietu je bila tiskana v 4000 izvodih. — „Slovensko ameriško tiskovno društvo“ se je ustanovilo v Jolietu. Kanal mej Chicago in Jolietom otvorili bodo 15. februarja t. l. Ta kanal je jedno največjih podjetij. Veljal je chikaški distrikt že nad 33 milijonov dolarjev. — Slovenci v Clevelandu imajo 5 moških podpornih društev in 1 žensko društvo. Sedaj nameravajo zgraditi si slovensko šolo. — V Leadville, Collo. so pričeli Slovenci graditi svojo cerkev. Veljala bo okolu 10.000 dolarjev. Slovencev je ondi nad 800. Njihovo dušno vodstvo ima čast. g. župnik Peršin. — Slovenci v Puebli so prevzeli župnijo Marije pomagaj. Njihova cerkev je največja in najlepša v mestu Pueblo. — Dne 17. dec. pret. leta je v Št. Paulu Minn. pel novo sv. mašo Slovenec čast. g. Matija Štukel, doma v Pugledu pri Semiču. Dvajset let je že od doma. Po hudem delu si je prislužil novcev, da se je mogel oprijeti študij. — V Jolietu sta se osnovali zopet dve slovenski moški podporni društvi in jedno žensko podporno društvo.

Lučeni je zapustil samotni zapor jetnišnice v Genfu, v katerem je bil nad jedno leto. Poslali so ga v delavnico jetnišnice, kjer skupno z drugimi kaznjenci opravlja razna dela. Ravnatelj pravi, da je „priden“.

400 razbojnikov pred sodiščem. V mestu Sassari v Italiji se v kratkem prične obravnava proti 400 osebam, ki so člani tajne razbojniške družbe na otoku Sardiniji. Prič je povabljenih do 900, za razpravo so postavili posebno leseno zgradbo na vojaškem vežbališču.

„**Indijance**“ igrala sta se na praznik sv. treh kraljev v Berlinu dva 14-letna dečka. Jeden dečkov je z velikim kuhinjskim nožem igral „glavarja“. Pri igri se je „glavar“ tako razjezil, da je svojemu tovarišu porinil nož v srce. Umorjeni je jedini sin uboge vdove.

Nad 100 let starih oseb je po najnovejši statistiki: Na Švedskem 18, Norveškem 23, Škotskem 46, Nemškem 78, Francoskem 243, Angleškem 146, Španskem 401, Irskem 578.

Vojska med Angleži in Buri. Razmere v tej vojski se niso veliko spremenile; zato tudi danes ne prinašamo obširnejšega poročila. Buri so povsod dobro utrjeni in na vse pripravljeni; Angleži se zato ne upajo naprej; če pa le količkaj poskusijo, jih vržejo Buri z velikimi izgubami nazaj. Morda jim kaj več uspeha prinese novi poveljnik *Roberts*, ki je že došel v Afriko; Angleži stavijo nanj velike nade. V koliko so te nade upravičene, bomo kmalu videli.

Berači in angleško-burska vojska. Iz Bruselja se poroča, da je ondi vse vneto za Bure, celo — berači. Ti se sicer ne oglašajo kot prostovoljci za Bure, pač pa od hiše do hiše hodijo ter se Bruseljcem predstavljajo kot ranjenci burski in na podlagi teh svojih ran prosijo seveda darov. Obrt je prav dobra in vse bi šlo gladko, ko bi se le policija ne kazala tej obrti tako sovražna.

Išče se — bataljon mačkov. General Othis, ki vodi ameriško vojsko na Filipinih, zahteva od vlade, da mu dpošlje 500 mačkov, najbrže zato, ker bi sicer miši razgrizle ameriško armado na Filipinih.

Sveti oče slovenskim delavcem. Iz Gorice se poroča: Kardinal Missia je prinesel iz Rima blagoslov sv. očeta „Slov. katoliškemu delavskemu društvu“ v Gorici.

Domači pravnik.

Nekaj o novih davkih.

Nikar se ne ustraši napisa, dragi bravec, ker se niso sedaj upeljali novi davki, marveč govoriti hočemo o davkih, kateri so v veljavi uže od 1. januarja 1898. leta. Te davke ljudstvo še sedaj imenuje *nove davke*, kajti z njimi se je postavilo obdačenje na čisto novo podlago.

Naš kmet plačuje že od preje zemljiški davek, ki ga ureja postava z dne 24. maja 1869 državnega zakonika št. 88. Od 1. januarija 1898 pa mora, ako njegovi čisti dohodki na leto iznašajo več kot 600 gld., ali 1200 kron po novem računu, plačevati še osebno dohodninski davek. Ta novi davek upeljal se je s postavo z dne 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220, in je stopil v veljavo, kakor smo uže povedali, z novim letom 1898.

Osebna dohodnina je tisti davek, ki zadene ves čisti dohodek, brez razlike virov iz katerih se pritaka ta dohodek in brez ozira na to, ali že dotičnik od tega dododka plačuje kak drug davek, ali ne.

Kmet, ki plačuje že zemljiški davek, hišni posestnik, ki mora odrajtovati davek od poslopij, obrtnik, ki ga zadeva že pridobninski davek, pa tudi bogatin, ki že plačuje rentni davek, od dohodkov, katere mu dajejo denarji, vsi morajo plačevati poleg omenjenega davka, še osebno dohodnino.

Osebe, katerih skupni čisti dohodki na leto ne presegajo svote 600 gld., ali po novem računu 1200 kron, so proste osebne dohodnine.

Osebna dohodnina plačevati je samo od čistih dohodkov, to se pravi: od skupne svote vseh dohodkov bodisi na denarju ali pa denarni vrednosti (n. pr. žitu, živini i. t. d.), po odbitih stroških za pridobivanje in obdržavanje teh dohodkov.

Kdor dobiva redno se ponavljajoča darila, mora od njih plačati osebno dohodarino, seveda, ako njega skupni čisti dohodki presegajo svoto 600 gld. ali 1200 kron. (Torej n. pr. natakari od napojnine, uradnik ali duhoven od darov, katere dobiva redno radi izvrševanja svoje službe.) Izredni darovi dedščine ali pa kapital, ki ga izplača zavarovalnica, niso podvrženi osebni dohodnini, pač pa dobitki v loteriji ali od srečk.

Kaj pa, če kmet proda njivo ali travnik, gozd ali vinograd, je li to kupnino, ki je, kakor vsakdo ve, podvržena tako zvani »procenti« o kateri smo govorili v »Domoljubu« lani, tudi zadene osebna dohodnina? Da, toda samo takrat, kadar je kmet prodal v spekulacijskem namenu, toraj samo z namenom, da bi napravil dobiček, da bi »profitiral«. Recimo: Janeza tarejo dolgovi in ne more si pomagati drugače, kakor da proda bogatino Šimnu njivo in tako poravna najsilnejše kljuke. Od te kupnine Janez ne bo plačal dohodnine. Recimo pa, da je bil Simen navihan. Vedel je, da namerava neka družba v dotičnem kraju zgraditi tovarno. Porabil je priliko, da je hitro od Janeza po ceni kupil, potem pa proda še enkrat tako drago družbi. Od te kupnine mora plačati osebno dohodnino.

Pri tej točki smo se nekoliko dalje pomudili, ker je sila važna. Vpraša se sedaj, ali plačuje ta davek samo hišni oče od svojih dohodkov? Ne, marveč od dohodkov cele v skupnosti bivajoče rodbine treba plačevati osebno dohodnino. Ako zaslužita n. pr. žena posebej in mož posebej, plačati je osebno dohodarino od skupne svote obeh dohodkov. Tako se priračunijo k dohodkom hišnega očeta dohodki žene, otrok, pastrkov, vnukov, tasta, tašče, sinovca, sinahe, vse to pa le, ako živijo v hišni skupnosti in ako se njih dohodek staka v skupno gospodarstvo. Ako porablajo dohodek sami zase, kar seveda treba dokazati, potem je obdačiti ta dohodek posebej, ne pa skupno.

Prevažni razgovor o davkih nadaljujemo prihodnjič.

Za smeh in kratek čas.

Korporal vojaku novincu: „Ne držite se tako žalostno, kakor opica, ko je zvedela, da od nje izhajate!“

„Kako je naš gospodar dober človek!“ — pravi hlapec — „rajši sam nič ne dela, le da imámo drugi dosti!“

Ona: „Kako da moraš vselej v gostilno, kadar greš iz pisarne domov? Ali se ne moreš prav nič premagati?“ — On: „Pomisli vendar, da grem memo šestih gostiln in le v eno grem! Ali ni to premagovanje?“

„Kakor človek je, — tak je tudi“ — pravi nek pregovor. Nedavno sem videl, da je moja žena krožnik oblizala. Sedaj ne vem, je li varčna, snažna ali požrešna!

„Vsaka stvar ima dve strani“ — dejal je lenuh, ter se vlegel na drugo stran.

Če človek kaj brez premisleka stori, pravi: „bil sem zamišljen.“

Uganke.

I.

a	a	a		
e	e	e	e	e
i	n	n	s	s
t	t	t	t	v
v	z	z		

Iz teh črk prav sestavljene besede, brane od zgoraj navzdol in od leve na desno pomenijo: skupino hiš, plemiča, mesto na Grškem, zbor starešin, sorodnika.

II.

V cerkvi na altarju
Vidite me često,
Bran nazaj pa zadaj
V cerkvi imam mesto.

Zastavica.

Tristo medvedov pa en zajec, kaj je to?

Računska uganka:

Hlapec stopi v službo pri nekem gospodarju. Dogovorita se, da mu bo gospodar plačal prvi teden pol krajcarja — drugi teden krajcar, tretji teden dva in tako dalje vedno še enkrat toliko kot prejšnji teden. Koliko dobi hlapec koncem leta?

Rešitev ugank v zadnji številki:



II.

Noga - vice = Nogavice

Roka - vice = Rokavice

III.

Današnji dan!

Vse so prav uganili: Josip Zorko v Široki Seti pri Vačah; Marija Ancelj, šivilja v Mojstrani; Jožef Erbežnik, tovarniški delavec na Koroškem; Franc Turšič, Borovnica; Matevž Čadež, posestnik v Podvrhu; Spornovi deklici Julika in Micika v Braslovčah; Ivan Antončič v Markovcu; Lucija Govekar, dekle in pevka v Smedniku; Mar. Petrič in Ivanka Debevc v Žirovnici; Janko Ferjan, ključ. učenec na Savi pri Jesenicah; Franc Engelsberger, cerkovnik pri č. oo. kapucinih v Krškem; Ambrožič Matija, učenec na Dobrovi; Jak. Pavlič, kmetiški sin pri Sv. Lovrencu nad Mariborom; L. Vitovič v Ljubljani; Miroslav Vagaja, realce, Ljubljana; Val. Sušnik, posestnik v Breznici; Valentin Čadež, fant v Zmencu; Franc Bernik, fant v Roduljah; Katinka Bevk in Zvezdoslava Česenj v Kranju; Henrik Fanecl, slikar pri Sv. Juriju v Slov. goricah; Janez Kucler, krojač v Zaklancu; Franc Kacjan, mlinarja sin v Loki pri Zidanem mostu; Ivan Fatur na Rakeku; Valentin Sušnik, Josip Žumer in Josip Novak, fantje v Hrašah; Jakob Proj, kmečki fant v Virmažah; Janez Lahovnik, posestnik v Šmartnem pri Velenju; Franjo in Janko Triller ter Franc Kovačič, kmečki fantje od sv. Duha; Franc Čepon, sedlarski mojster v Horjulu; Ivan Svetina, konvikat St. Pavl. Koroško; Karolina Petrič v Vipavi; Ivan Dolinar, učenec v Škofji Loki; Valentin Langerholz v Virmažah; Jos. Dolgan, Fr. Gabrovec, Ludv. Gostinčič, Gregor Mosle, Karol Zajc in Leop. Zakrajšek, dijaki v Ljubljani; Žagar Jožef, učenec v St. Loki; Ana Fric v Špitaliču; Peter Rosman v Begunjah; Franc Tekavec, kovaški pomoč. v Hrovači pri Ribnici; Stražišarjev Janko, Sv. Vid; Franciška Pavlič, v Podgorju; Ferdinand in Terez. Pihler v Žirovnicah; Zefika Kovačič na Pristavi, Štajersko; Anton in Neža Malnarič v Krupi, Dolensko; Andrej Porenta v Virmažah; Pavel Miklavčič, Franc Perko in Ivan Košir, učenci III. raz. v Škofji Loki; Ortmanov Tone v Virmažah; Franc Mikuz, organist v Črnem vrhu; Matija Bobnar, župan v Lahovičah; Mina Bernik in Jožef Jenko v Virmažah; Micika

Lončarič in Ivan Kelemina v Središču; Franc Medič, dijak v Ljubljani; Franc Hafner v Starem Dvoru; Mici Šperling, učenka strokovne šole v Ljubljani; Jožef in Marija Hočevar v Mekijah; Alojzij Levstik pod Gregorjem; Jera Triller, dekle v Starem dvoru; Ivanka Hribska na Vrhniki; Franc Kovačič, čevljarški mojster v Borovnici; Avgust Rozniček, Gornje Ponikve; Jože in Marjeta Mustar v Rašici, pri Velikih Laščah; Franc Opara v Gor. Ponikvah; Franc in Mihael Pokalič v Mengšu; Marijana in Micka Bogataj, dekleta v Stari Loki; Jerala Prostoslav, dijak, in Ivo Gajšek, cerkvenik v deželni bolnici v Ljubljani; Franc in Matevž Očepek, Ivana Vilfan, Marija Knič in Janez Osel v Dragočajni pri Smedniku, Marijana Dolenc in Janez Batič v Žabji vasi pri Poljanah; Fanciška Gašperin in Ivan Zalon v Hlebcah pri Lescah; Benedikt Karner, uradnik drž. žel. v Šmartnem pri Slov. Gradcu; Margareta Pogorelec, Antonija Grdeša in Micka ter Ivanka Klemenec v Planini pri Rakeku; Vinko Kolar, posestnik v St. Juriju, Štaj.; Fr. Stare v Špitaliču; Fran in Franciška Vavpetič v Tunjicah; Fran in Marija Wohlgemuth, dekleti iz Grenc; Julijana Murnik, trg. pom. v Vipavi; Alojzij Kocmur, odv. urad. v Ljubljani; Martin Učakar, posestnik v Tustanu pri Moravčah; Ivan in Mart. Klopčič, fanta v Vrhpolju; Fran Turšič v Ohonici; Ivan Drašler v Brezovici pri Borovnici. Lojze Pohar, ministrant pri Sv. Jožefu pri Mariboru.

I. in II.: Franjo Lunka v Žirovnici pri Rakeku; Matevž Porič, kmečki fant z Gradišča pri Moravčah. Fr. Pohar v Studencih pri Mariboru; Franc Hafner v Žabnici; Janez Strakovnik v Velenji; Antonija in Minka Sušnik v Škofji Loki.

I. in III.: Ivan Zotlar, posestnikov sin v Rudnivi pri Radečah; Boštjanov France na Kožljeku pri Cerknici; Matevž Serbič v Kosezah; Minka Žurman, dekle pri Sv. Trojici tik Slatine; Marija Hafner v Kranju; Mar. Sila, dekle v Trebnjem.

II. in III.: Jerica Kos, dekle v Borovnici; Katarina Jerše v Gorenjah pri Kranju; Židanškova Ivana v Virmažah; Jan. Slamnik, učenec v Kranju; Jan. Jamšek in Mar. Klopčič v Svinjah pri Moravčah; Franc Kotnik na Šleah pri Sloven. Gradcu; Josipina Appe, Kandija pri Nov. mestu; Mar. Trdina v Predosljih; Antonija Kristan in Anton Jalen, v Hlebcah pri Lescah; Antonija Drobnič v Babincih pri Ljutomeru. Matevž Sila, ministrant v Trebnjem.

I.: Valentin Sajovic in Janez Gros v Goričah; Janez Wohinz v Kresnicah.

II.: Janez Presetnik, cerkvenik v Stožicah.

III.: Fr. Bratuša pri Ptuj; Mihael Debeljak, posest. sin na Škovcu pri sveti Trojici; Otmar Langerholz, dijak v Ptuj.

➤ Prihodnja številka »DOMOLJUBA« izide dne

I. februarja 1900 zvečer.

Tržne cene v Ljubljani.

od dne 6. do dne 13. januarja.

	gl. kr.		gl. kr.
Goveje meso I. v. kg	— 64	Pšenična m. 100 kg.	14 20
» » II. » »	— 56	Koruzna » » »	8 40
» » III. » »	— 38	Ajdova » » »	17 —
Telečje meso » »	— 60	Fizol, liter . . .	— 11
Prasičje » sveže » »	— 60	Grah, »	— 10
» » prek. » »	— 70	Leča, »	— 12
Kostrunovo meso » »	— 36	Kaša, »	— 12
Maslo	1 —	Ričet, »	— 12
Surovo maslo » »	— 95	Pšenica » 100 kg	8 60
Mast prašičja » »	— 70	Rž	7 50
Slanina sveža » »	— 60	Ječmen	7 50
» » prekajena » »	— 72	Oves	6 80
Saló	— 60	Ajda	7 50
Jajce, jedno	— 6	Proso, belo, » »	10 —
Mleko, liter	— 8	» navadno » »	7 50
Smetana liter	— 40	Koruzna	6 80
Med kg	— 70	Krompir	2 50
Krompir	— 3	Drva, trda, seženj	— —
Piščanec	— 60	» mehka, »	— —
Golob	— 20	Seno, 100 kg . . .	— —
Raca	— 70	Slama, » »	— —
Gos	—	Stelja, » »	— —

Loterijske srečke.

Dunaj, 5. januarja:	88	62	68	46	10
Trst, 13. januarja:	33	3	58	52	37
Gradeec, 5. januarja:	13	1	33	79	18
Lina, 13. januarja:	49	23	53	60	70

Prodajam

dober silvevec in vinske žganje, staro in novo. 8 (1-1)

Rozalija Kunej
v Šent Petru pod sv. gorami
(Štajarsko).

Prodam

svoje posestvo na Preski:
hišo, vinograd in hosto. Vse v
dobrem stanu. 5 (1-1)
Lastnik: Jernej Rujavec,
pošta Šmartno pri Litiji.

Razpisuje se služba

organista in cerkovnika

Plača je: okolo 170 glid. v denarju, nekaj prostovoljne bire in daril, $\frac{1}{4}$ grunta in gostilna. Nastop prej kot mogoče; prednost imajo cecilijanci in oženjeni; prosilci naj vložijo svoje prošnje pri 34 3-2

cerkvenem predstojništvu na Prežganjem, p. Litija,

7. januarija 1900.

La predpust!

opozarjata 5 (1)

Češnik & Milavec

Špitalske, Lingarjeve ulice (Kresija)

na njih veliko zalogo najnovjših oblek za oč. ženine in neveste.

Poštena domača zanesljiva trgovina!

Za neveste in ženine

priporoča 7 (2-1)

R. Miklauc v Ljubljani

Špitalske ulice št. 5

lepo svilnato in volneno blago

za obleke

najnovjše svilnate rute;

štof in kamgarn;

belo kotenino za perilo;

cvilih za postelje, kovtre itd.



Vožnjekarte
in
tovorni listi
v

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštini parnik

Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiedenergürtel 20,

ali pa 17 25-2

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 29

Kuverte in vizitnice
v poljubnih oblikah in nizki ceni priporoča
Katoliška Tiskarna v Ljubljani.

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje hranilne vloge

4 (1)

41 6-1

po 4%

in plačuje vrh tega rentni davek sama.

Na prodaj je

pritična hiša, št. 56, v št. Vidu nad Ljubljano. Hiša je krita z opeko, ter ima štiri sobe, dve kuhinji, veliko klet ter zadej za hišo vrt. (1000 gl. erarnega dolga lahko na hiši ostane.)

Pogoji se zvejo pri

3 (1-1)

Heleni Jenko

v št. Vidu nad Ljubljano št. 1.

Zahvala in priporočilo.

Vsem cenjenim gostom, ki so mene kot natakarja v gostilni „pri Ribiču“ na Valvazorjevem trgu s svojim obiskom častili in podpirali, se za to tem potom pristrčno zahvaljujem.

Zajedno naznanjam, da sem prevzel znano

gostilno „pri Ribiču“

v Ljubljani, Dolenska cesta št. 4.

Priporočam se slavn. občinstvu iz mesta in z dežele za obisk gostilne, kjer bom točno in po nizkih cenah postregel s **gorskimi in mrazimi jedili, s pristnim vinom**, katero sam direktno od producentov kupujem, ter s **priznanim dobrim pivom** iz Auerjeve pivovarne. — Tujcem so tudi **odna prenočišča** na razpolago. Odličnim spoštovanjem

2 (1-1)

Anton Zabukovec.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli 503 20-1

apneno-železni sirup.

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, rastopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

107 (20-8)

Cena steklenici 1. gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje.



Prosimo, da se vedno zrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzlgkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skere v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

Društvo za dietetične izdelke, Curih.

Enterorosa

idealno dietetično zdravilo za odrasle in otroke.

S prav izrednim vspehom se rabi pri slabem prebavljenju, pri akutem in kroničnem želodčnem in črevesnem kataru, driski, kole-rini — tudi tedaj, če druga sredstva ne pomagajo. To spričujejo profesorji, zdravniki in zahvalna pisma privatnikov. V vsaki hiši naj bi jo imeli.

Prodaja se v puščah in škatljah po 1 gl. 50 kr. in 60 kr.

Apneni kasein

(Calcium - Phosphat - Casein) v obliki praška.

Izredni živež za veliko in malo.

Edino umen način, apno v večji meri spraviti v organizem, kadar je tega treba zaradi zdravja.

Redi kri in vtrjuje kosti, je toraj priporočati že malim otrokom.

Poseben učinek napravlja pri bledici, malokrvnosti, pri živčnih boleznih, škrofelinih, krvici; je porodnicam in drugim krepilo prve vrste.

456 18-14

Potrjeno po veljakh.

Prodaja se v puščah po 1 gl. 50 kr.

← Dobiti je v vseh lekarnah. →

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarne Richter jeve v Pragi,

priznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po 40 kr., 70 kr., in 1 gl. v vseh lekarnah.

Zahteva naj se le 509 15-5

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu

v Pragi, Elisabethstrasse 5



Ljubite svoje sovražnike!

Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. Spisal o. I. Spillmann J. D., poslovenile oč. škofješke uršulinke. S štirimi podobami. — Založila „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani. Stane mehko vezano 20 kr., trdo vezano 30 kr. Po pošti poslano 5 kr. več.

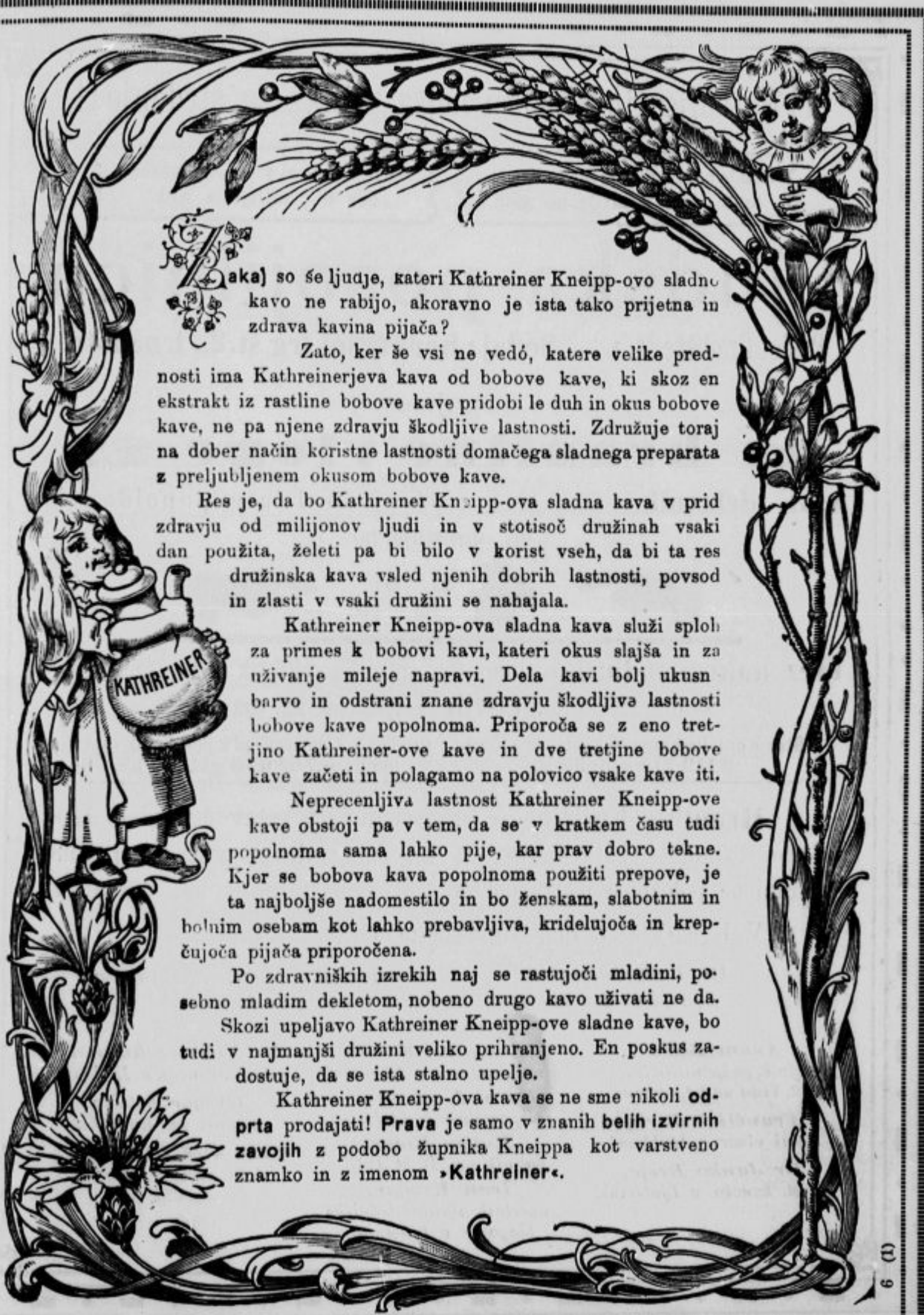
Najboljši živinski

prašek Barthel-nov, apno za krmo, rus. pat. maža za usnje, tolišča za kopita in vozove itd. v ceno prodaja

M Barthel in dr.

Dunaj, X., Keplergasse 20

Opis brezplačno.



Kaka] so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedó, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata z preljubljenem okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeti pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, kateri okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusn-barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začeti in polagamo na polovico vsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljše nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, krideljujoča in krepčujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da. Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom »Kathreiner«.

!! Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje !!

Stanje hranilnih vlog 30. septembra
1899.: čez 2 milijona glđ.

Denarni promet v devetih mesecih
čez 6 $\frac{1}{2}$ milijona glđ.

Ljudska posojilnica

Preje: Gradišče št. 1. — Sedaj: Kongresni trg št. 2., I. nadstr.

Sprejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in
jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ 0/0

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vlo-
ženih 100 glđ., čistih 4 glđ. 50 kr. na leto.

Stanje hranilnih vlog 30. septembra 1899.:
2,112 219 glđ. 99 kr.

Promet v 9 mesecih od 1. Jan do 30. sept
1899.: 6,757.658 glđ. 53 kr.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi
se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-
hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1899.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Štška, knezoškofjski kancelar
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec
v Št. Vidu nad Ljubljano.

Frančišek Birk,
stolni vikar v Ljubljani.

Dr. Janko Brejc,
odvet. koncip. v Ljubljani.

Dr. Andrej Karlin,
gimn. profesor v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Mattja Kolar,
župnik pri D. M. Polji.

Ivan Kregar,
načelnik okrajne bolniške
blagajne v Ljubljani.

Dr. Viljko Schwettzer,
odvetn. koncip. v Ljubljani.

Gregor Štubar,
župnik na Rudniku.

Dr. Aleš Ušentčnik,
stolni vikar v Ljubljani.